

Motion till riksdagen 2013/14:So523

av **Per Lodenius (C)**

Näthandel och förmedling av alkohol

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga möjligheterna att införa ett förbud mot kommersiell förmedling av alkoholdrycker.

Motivering

Ett stort antal kommersiella verksamheter med syfte att sälja alkohol till privatpersoner finns idag i Sverige. De tveksamheter som föreligger i tolkningen av nuvarande lagstiftning har inspirerat företag inom servicesektorn att också tänja gränser och testa hur långt man kan utmana systemet. Flera aktörer bedriver idag en detaljhandelsliknande verksamhet i Sverige, med försäljningsorganisationer, marknadsföring och samarbeten med livsmedelshandlare, tidningar och företag som säljer livsmedel med hemleverans. Allt fler kommersiella aktörer kringgår grunderna för en ansvarsfull alkoholförsäljning i Sverige genom att bedriva handel med alkohol på nätet med rabatter, lockerbjudanden och utförsäljningar. Vi har följt debatten om matkedjor som numera levererar alkohol med beställda varor från snabbköpet. Det senaste i raden av uppfinningsrikedom är en städfirma som erbjuder en tilläggstjänst i form av vinleverans.

I utredningen SoU 2013:50 "En väg till ökad tillsyn: marknadsföring av och e-handel med alkohol och tobak", som under sommaren överlämnades till regeringen konstaterar utredaren svårigheterna med uppdraget så länge som gränsdragningsproblematiken inte är löst.

Vi har uppmärksammat att de regler som i dag möjliggör privatinförsel av alkoholdrycker genom yrkesmässig befordran eller annan oberoende mellanhand sedan flera år tillbaka ger upphov till tolkningssvårigheter, vilka i sig medför osäkerhet beträffande lagligheten av flera av de mång-

Fel! Okänt namn på

fasetterade verksamheter och förfaranden som förekommer bland de aktörer som har etablerat sig på den svenska e-handelsmarknaden för alkoholdrycker. Vi anser att det finns starka legalitets- och förutsebarhetsskäl att se över alkohollagstiftningen med utgångspunkten att reglera gränserna för vilken typ av åtgärder som ska vara tillåtna vid och e-handel och hemleverans till konsument och – i den mån olika förfaranden ska falla inom de lagliga gränserna – bestämma de närmare förutsättningarna och villkoren för sådan verksamhet. Nuvarande uppdrag är emellertid i denna del begränsat till frågan hur tillsynen ska bedrivas. En sådan generell översyn ryms alltså inte inom det nuvarande uppdraget, utan måste göras utifrån andra utgångspunkter och därmed ske i ett annat sammanhang.

Systembolagets chefsjurist Malin Sandquist har lämnat ett särskilt yttrande i utredningen. Hon avslutar detta sålunda:

Det är beklagligt att utredningen inte har ansett att ett klargörande av det tillåtna området för alla led i e-handelskedjan kunnat ske inom uppdraget. I avsaknad av det arbetet borde utredningen enligt min uppfattning ha konstaterat att det med nuvarande uppdragsformulering inte går att fullgöra syftet med uppdraget och avstått från att lämna förslag om tillsyn.

Folkhälsoinstitutet framhåller att en kanal för försäljning och marknadsföring av alkoholdrycker till konsumenter vid sidan av detaljhandelsmonopolet kan medföra att dessa frågor kommer upp till skärskådan i EG-domstolen. Vid en rättslig prövning skulle EG-domstolen kunna komma fram till att den svenska alkoholpolitiska regleringen inte längre på ett sammanhängande och systematiskt sätt uppfyller syftet att skydda folkhälsan mot alkoholens skadeverkningar. En fällande dom skulle innebära att Sverige måste ändra sin lagstiftning så att den står i överensstämmelse med EG-rätten. Sverige skulle då få välja mellan att försöka återinföra ett heltäckande alkoholmonopol, vilket sannolikt innebär svårigheter och kanske även skadeståndskrav eller avskaffa det helt.

Denna utveckling vi ser med allt fler kommersiella verksamheter med syfte att sälja alkohol till privatpersoner har uppenbarligen inte kunnat förutses av lagstiftaren och därför bör omgående möjligheterna till ett förbud mot kommersiell förmedling av alkoholdrycker övervägas.

Stockholm den 27 september 2013

Per Lodenius (C)